OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Perusopetuksen oppilaiden kansalliset oppimistulokset PISA 2022 - tutkimuksessa; tulokset ja analyysi (O 54/2023 vp)

Eduskunnan sivistysvaliokunta 14.2.2024

Tiina Luomanen
Opetusneuvos
Opetushallitus

Suomen koulutusjärjestelmän ominaispiirteistä

- kansalliset opetussuunnitelman perusteet määrittelevät raamin, jonka pohjalta kunnat ja koulut laativat omat opetussuunnitelmansa
- Suomessa opettajilla on pedagoginen vapaus valita sopiva opetusmenetelmä ja työtapa
- opetuksen järjestäjillä on erilaiset mahdollisuudet huomioida ja toteuttaa paikallisesti päätettäviä asioita
- kuntien välillä on eroa sekä tavoitteiden ja sisältöjen määrittelyssä että arvioinnin periaatteissa ja käytänteissä
- Opetussuunnitelman perusteisiin on arvioinnin osalta tehty jo useita muutoksia:
  - Arviointiluku 6 uudistettu
  - Laadittu päättöarvioinnin sekä 6. luokan arviontikriteerit

Oppimisympäristöt, monialaiset oppimiskokonaisuudet ja itseohjautuvuus opetussuunnitelman perusteissa

- Koulun tilaratkaisuilla kalusteineen, varusteineen ja välineineen on mahdollista tukea opetuksen pedagogista kehittämistä ja oppilaiden aktiivista osallistumista siten, että oppimisympäristöt muodostavat pedagogisesti monipuolisen ja joustavan kokonaisuuden
- Monialaisten oppimiskokonaisuuksien tehtävä on auttaa oppilaita yhdistämään eri tiedonalojen tietoja ja taitoja sekä jäsentämään niitä mielekkäiksi kokonaisuuksiksi vuorovaikutuksessa toisten kanssa
- Itseohjautuvuus nähdään opetussuunnitelmassa taitona, jota tulee harjoitella, koska lasten ja nuorten on opittava tekemään viisaita ja itsenäisiä valintoja mm. oman elämänsä suhteen

Opetushallituksen huomioita PISA-tutkimuksen tuloksista

- Alueellisissa oppimistuloksissa on eroa, vaikka erot ovat edelleen OECD-maiden pienimmät. Opetushallitus kohdentaa koulutuksiaan myös alueellisesti siten, että opettajien ympäri Suomen olisi mahdollista osallistua.
- Sosioekonominen tausta (vanhempien koulutus, ammatti ja varallisuus) on kaikissa maissa yhteydessä oppilaan osaamiseen. Suomessa kotitaustan vaikutus tuloksiin on vähitellen kasvanut ja on nykyään OECD-maiden keskitasoa. Erilaiset taustatekijät kietoutuvat usein toisiinsa.
- Eroja tyttöjen ja poikien oppimisessa voisivat kaventaa esimerkiksi koodaus ja robotiikka, digitalisaatio, monipuoliset työtavat, tutkimuksellinen opiskelu ja monialaiset oppimiskokonaisuudet.
- Maahanmuuttotaustaisten oppilaiden oppimiseen vaikuttavat kotoutuminen, uuteen kulttuuriseen kontekstiin sopeutuminen, toisen kielen oppimisen vaihe sekä erilaiset koulutustaustat. Kielitietoinen opetus on avainasemassa kaikkien oppilaiden oppimistulosten parantamisessa.

Opetustuntien määrä Suomessa ja OECD-maissa keskimäärin

Pakollisten oppituntien määrä sekä joidenkin oppiaineiden osuudet kaikista pakollisista oppitunneista perusopetuksessa tai sitä vastaavalla tasolla (primary & lower secondary) 2002/23

	Pakolliset oppitunnit yhteensä	Äidinkieli %		Matematiikka %		Luonnontieteet %	
		Ala-koulu	Ylä-koulu	Ala-koulu	Ylä-koulu	Ala-koulu	Ylä-koulu
Suomi	6384 h	23	12	15	13	10	16
OECD-ka	7634 h	25	15	16	13	7	12

Perusopetuksen kehittämistyö Opetushallituksessa

- Vuonna 2021 julkaistua kansallista LUMA-strategiaa (luonnontieteet ja matematiikka) täydennettiin syksyllä 2022 toimenpidesuunnitelmalla, jonka toteuttamisessa Opetushallitus on mukana
- Opetushallitus tukee opettajien osaamisen kehittämistä erilaisin jatkuvan oppimisen keinoin, kuten täydennyskoulutuksilla ja jakamalla osaamista kouluissa ja oppilaitoksissa sekä erilaisissa verkostoissa
- Lukutaidon kehittyminen on kansallinen, yhteinen tehtävämme. Päiväkodit, koulut ja oppilaitokset ovat tärkeässä roolissa. Vuosina 2018–2022 OPH on rahoittanut luku- ja kirjoitustaidon opettamista tukevia hankkeita 3,5 miljoonalla.
- Oppimistuloksiin vaikuttavat oppiainekohtaiset toimet, kouluyhteisön kehittäminen, yleinen yhteiskunnallinen kehitys sekä lasten, nuorten ja perheiden moniammatillinen tuki. Monimutkaiset yhteiskunnalliset ilmiöt eivät ole pelkästään opetushallinnon voimin ratkaistavissa.
- Tuorein opetussuunnitelman perusteiden muutos kouluun kiinnittymisestä ja poissaolojen seurannasta tuli voimaan 1.8.2023. Muutoksen toimeenpanoa on tuettu laajasti.

Perusopetuksen kehittämistyö Opetushallituksessa

- Opetushallitus vahvistaa yhteistyötä eri tutkimushankkeiden kanssa esimerkiksi pyöreän pöydän keskusteluin, joissa asiantuntijat ja tutkijat jakavat ajatuksiaan. Olemme kumppanina useissa strategisen tutkimuksen hankkeissa.
- Opetushallitus on mukana oppimisen tuen kokonaisuudistuksen suunnittelussa ja toteutuksessa
- Opetushallitus on aloittanut perusopetuksen tulevaisuudesta ja kehittämisestä oman selvitystyönsä, jossa määritellään linjaukset kehittämisen suunnasta ja näkemykset tulevaisuuden tarpeista. Linjausten pohjana käytetään laaja-alaista tutkimusperustaista tietoa.
- Opetushallituksen kehittämistyö linkittyy vahvasti mm. opetus- ja kulttuuriministeriön Peruskoulun tulevaisuustyöhön, oppimistulosten vahvistamista ja osaamistakuuta valmistelevan ja väestökehityksen työryhmien työhön, oppimisen tuen uudistamistyöhön ja Pisa-tulosten analyysiin.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

KIITOS!